

VOCABULARY

Note:

We mention either colloquial names of the diseases or those whose pronunciation is different from the formal expressions mostly of Latin origin.

alergie <i>f.</i>	<i>allergy</i>	srdeční vada <i>f.</i>	<i>cardiac defect</i>
angina <i>f.</i>	<i>tonsillitis</i>	srdeční selhání <i>n.</i>	<i>cardiac failure</i>
angina pectoris <i>f.</i>	<i>angina</i>	šedý zákal <i>m.</i>	<i>cataract</i>
astma <i>n.</i>	<i>asthma</i>	tuberkulóza <i>f.</i>	<i>tuberculosis</i>
běrcový vřed <i>m.</i>	<i>crural ulcer</i>	úplavice <i>f.</i>	<i>dysentery</i>
bušení srdce <i>n.</i>	<i>palpitation</i>	záchvat <i>m.</i>	<i>attack, seizure</i>
cukrovka <i>f.</i>	<i>diabetes</i>	– epileptický záchvat	<i>epileptic fit</i>
černý kašel <i>m.</i>	<i>whooping cough</i>	– žlučkový záchvat	<i>bilious attack</i>
dětská obrna <i>f.</i>	<i>polio</i>	zánět <i>m.</i> mozkových blan	<i>encephalitis</i>
dušnost <i>f.</i>	<i>breathlessness, dyspnoea</i>	zánět <i>m.</i> spojivek	<i>conjunctivitis</i>
ekzém <i>m.</i>	<i>eczema</i>	zánět <i>m.</i> slepého střeva	<i>appendicitis</i>
embolie <i>f.</i>	<i>embolism</i>	zánět <i>m.</i> středního ucha	<i>otitis</i>
epilepsie <i>f.</i>	<i>epilepsy</i>	zánět <i>m.</i> povrchových žil	<i>phlebitis</i>
hluboká trombóza <i>f.</i>	<i>deep thrombosis</i>	zánět <i>m.</i> průdušek	<i>bronchitis</i>
chřipka <i>f.</i>	<i>flu</i>	zápal <i>m.</i> plic	<i>pneumonia</i>
chudokrevnost <i>f.</i>	<i>anaemia</i>	zelený zákal <i>m.</i>	<i>glaucoma</i>
infarkt <i>m.</i>	<i>infarction</i>	zánět <i>m.</i> močového měchýře	<i>cystitis</i>
ischias <i>m.</i>	<i>sciatica</i>	žaludeční vřed <i>m.</i>	<i>stomach ulcer</i>
kašel <i>m.</i>	<i>cough</i>	žloutenka <i>f.</i>	<i>hepatitis</i>
kýla <i>f.</i>	<i>hernia, rupture</i>	žlučkové kameny <i>pl.</i>	<i>gallstones</i>
migréna <i>f.</i>	<i>migraine</i>	žlučkový záchvat <i>m.</i>	<i>bilious attack</i>
mrtvice <i>f.</i>	<i>stroke</i>	žlučková kolika <i>f.</i>	<i>gallstone colic</i>
nádor <i>m.</i>	<i>tumour</i>	Dětské nemoci	Children's diseases
nádorové onemocnění <i>n.</i>	<i>tumorous disease</i>	plané neštovice <i>pl. f.</i>	<i>chicken-pox</i>
nachlazení <i>n.</i>	<i>cold</i>	příušnice <i>pl. f.</i>	<i>mumps</i>
pásový opar <i>m.</i>	<i>herpes zoster</i>	spalničky <i>pl. f.</i>	<i>measles</i>
puchýř <i>m.</i>	<i>blister</i>	spála <i>f.</i>	<i>scarlet fever</i>
rakovina <i>f.</i>	<i>cancer</i>	zarděnky <i>pl. f.</i>	<i>rubella, German measles</i>
roztroušená skleróza <i>f.</i>	<i>multiple sclerosis</i>	Pohlavní nemoci	Venereal diseases
rýma <i>f.</i>	<i>cold, rhinitis</i>	kapavka <i>f.</i>	<i>gonorrhoea</i>
senná rýma <i>f.</i>	<i>hay fever</i>		
spála <i>f.</i>	<i>scarlet fever</i>		

syfilis <i>f.</i>	<i>syp</i> hilis
Duševní stavy a poruchy	Mental conditions and disorders
deprese <i>f.</i>	depression

bipolární afektivní porucha <i>f.</i>	bipolar affective disorder
neuróza <i>f.</i>	neurosis
paranoia <i>f.</i>	paranoia
schizofrenie <i>f.</i>	schizophrenia

EXERCISES

1 Match the Czech words with their English translation:

1. žloutenka	a. flu
2. průšnice	b. cardiac failure
3. kašel	c. pneumonia
4. mrtvice	d. gallstones
5. zápal plic	e. jaundice
6. žlučňkové kameny	f. tonsillitis
7. srdeční selhání	g. mumps
8. angína	h. cough
9. chřipka	i. stroke

2 Answer these questions:

- Jaké dětské nemoci jste měl/a?
- Jak se teď cítíte?
- Jste unavený/á?
- Měl/a jste někdy žloutenku?
- Jaké nemoci byly ve vaší rodině?

3 Choose suitable verbs:

- Bolesti mě po lécích _____.
a. prošly b. přešly c. našly
- Po vyšetření jsem _____ z ordinace.
a. odešel b. našel c. přešel
- Do nemocnice jsem _____ sanitkou.
a. přišel b. přijel c. našel

4. Nikdy _____ k lékaři pěšky.
a. nejezdím b. přijdu c. nechodím
5. Asi po dvou hodinách klidu mě křeče _____.
a. přešly b. odešly c. odjely
6. Konečně jsem _____ dobrého praktického lékaře.
a. našel b. přišel c. přešel

4 Read the article and answer the questions below:

Chřipka

Vzhledem ke krátké inkubační době (18 až 24 hodin) začíná chřipka často velmi náhle a bez varování. Virus se do organismu dostane přes sliznice dýchacího ústrojí, ale prvními projevy chřipky nejsou ani rýma, ani kašel.

Horečka a bolesti

Chřipka začíná obvykle vysokou horečkou (38 až 40 °C). Pacient má často také zimnici a třesavku. Velmi často má silné bolesti hlavy, bolesti kloubů, svalů, očí, zad a nohou. Pro chřipku je také typická velká únava. Někdy může pacientovi být nevolno nebo může mít průjem nebo zácpu.

Během dalších jednoho až dvou dnů začíná mít pacient potíže s dýchacími cestami. Klasické příznaky jsou rýma, bolest a pálení v krku, suchý dráždivý kašel. Kašel se pak mění na produktivní.

Teploty, únava, bolest hlavy a svalů obvykle zmizí během tří nebo čtyř dnů. Rýma a kašel trvají asi týden až deset dnů. Větší únava a slabost se mohou objevovat ještě měsíc po onemocnění.

Příznaky chřipky

Celkové

horečka 38–40 °C
třesavka a zimnice
únava a nevolnost
bolesti hlavy, očí, kloubů, svalů

Lokální

rýma
bolest v krku
kašel
bolest na hrudi
zácpa, průjem, zvracení

U každého jinak

Průběh onemocnění závisí na několika faktorech. K nejdůležitějším patří věk nemocného a jeho celková imunita. Nejtěžší průběh má chřipka způsobená virem typu A, infekce typem B má obvykle mírnější průběh. Virus C u dospělých lidí nemoc prakticky nezpůsobuje. U dětí se projevuje jen lehkou rýmou a bolestí v krku.

- Jak dlouhá je inkubační doba chřipky?
- Jaké jsou první příznaky chřipky?
- Jak se virus dostane do organismu?
- Jakou teplotu má pacient na začátku nemoci?
- Má pacient potíže s dýchacími cestami?
- Jaké další potíže může mít pacient?
- Je průběh nemoci u každého pacienta stejný?

Explanatory notes:

vzhledem k *prep.* – with respect to; varování *n.* – warning; příznak *m.* – sign; ani ... ani *conj.* – neither ... nor; zmizet (-ím) *pf.* – to disappear; objevit se (-ím) *pf.* – to appear; celkový *adj.* – general, overall, thorough; projevat se (-uji/í) *impf.* – to manifest itself, to show

5 Read the article and answer the questions below:

Angína (zánět krčních mandlí) patří mezi nejčastější onemocnění dýchacího traktu. Angínu způsobuje nejčastěji bakterie streptococcus (*Streptococcus pyogenes*, *Streptococcus pneumoniae*) nebo stafylococcus (*Staphylococcus aureus*). Infekce se šíří vzduchem kapénkovou infekcí a inkubační doba je jeden až tři dny.

Angína je nejčastější v chladných měsících, nejčastěji na podzim a v období náhlých klimatických změn. Vliv na výskyt má také psychický a fyzický stres.

Očkování proti angíně neexistuje, jedinou prevencí je zvyšování imunity organismu. Velmi důležitý je odpočinek, pitný režim, kvalitní strava s vitamíny a minerály.

Mezi příznaky angíny patří silné bolesti v krku, pocity pálení a řezání. Pacient má potíže s polykáním. Má horečku, zvětšené krční mandle a zarudlý hrtan. Uzliny na krku jsou větší a bolestivé. Na mandlích jsou někdy bílé povlaky. Pacient je unavený a slabý. Při streptokokové infekci dostane pacient hned antibiotika. Nejčastěji je u nemocných aplikováno nejstarší antibiotikum, penicilin, který má velmi rychlý efekt. Důležitý je pobyt v posteli, dostatek tekutin a kašovitá strava.

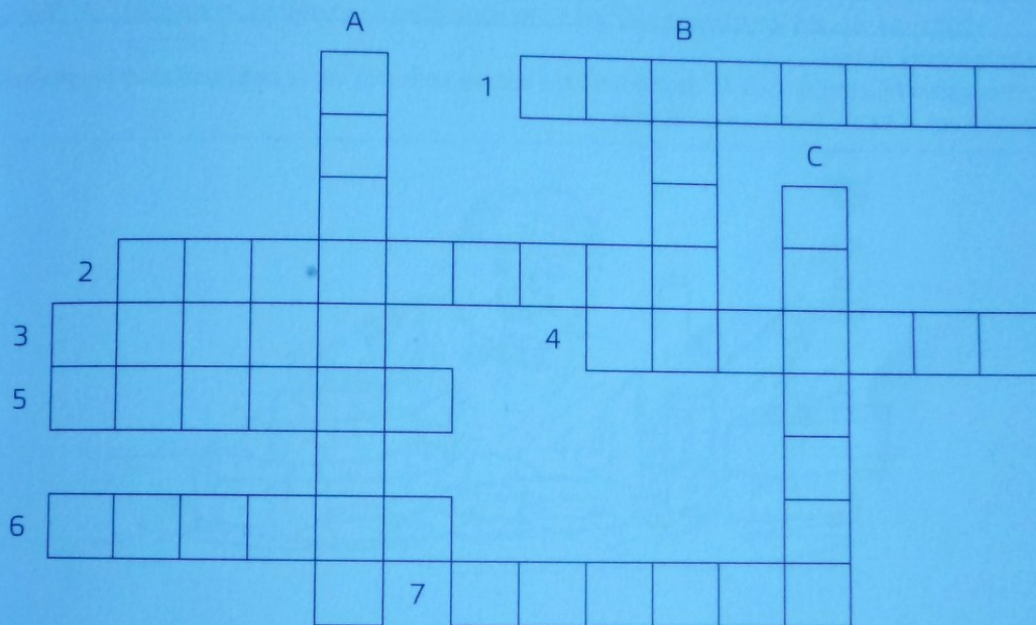
Vážnou komplikací u angíny jsou potíže s ledvinami. Pacient nemůže dobře močit, má oteklé kotníky a oční víčka, ale když se včas léčí, nemá žádné další komplikace.

Další možnou vážnou komplikací je revmatická horečka, kdy má pacient potíže se srdcem a klouby.

- Co nejčastěji způsobuje angínu?
- Jaká je možná prevence angíny?
- Jaké jsou příznaky angíny?
- Jak se pacient při angíně cítí?
- Jaká je obvyklá léčba?
- Jaké jsou možné komplikace angíny?

Explanatory notes:

způsobovat (-uji/ů) *impf.* – to cause; kapénková infekce – droplet infection; inkubační doba *f.* – incubation period; náhlý *adj.* – sudden; očkování *n.* – vaccination; zvyšování (posilování) imunity – strengthening of the immune system; šířit se (-ím) *impf.* – to spread; obranyschopnost *f.* – immunogenicity; povlak *m.* – fur, coating; tekutina *f.* – liquid, fluid

6 Crossword**Across:**

1. nemoc způsobená nedostatkem inzulínu
2. virový zánět příušních žláz (dětská nemoc)
3. reakce orgánu a tkáně na poškození (infekce, chemické a fyzikální vlivy); klasické příznaky: bolest, otok, zarudnutí, porucha funkce
4. stav, kdy je organismus příliš citlivý na nějakou látku (pyl, prach, některé potraviny atd.)
5. častá a řídká stolice
6. nakažlivá virová nemoc; příznaky: horečka, bolesti kloubů, svalů, hlavy
7. akutní zánět přední části hltanu, zvláště mandlí

Down:

- A. žluté zbarvení kůže, očního bělma a sliznic způsobené velkým obsahem bilirubinu
- B. reflex, který vzniká při zánětech horních cest dýchacích, zápalu plic, tuberkulóze atd.; může být suchý nebo vlhký
- C. kožní reakce, která se objevuje při různých chorobách (infekčních, kožních atd.)

Explanatory notes:

příušní *adj.* = parotid; řídký *adj.* = about liquid: *thin, weak*; zbarvení *n.* = colouring; oční bělmo *n.* = white of the eye, *sclera*; sliznice *f.* = mucosa; obsah *m.* = content; citlivý *adj.* = sensitive; poškození *n.* = damage; zarudnutí *n.* = reddening

7 Read the idioms and try to guess their meaning:

1. Dnes se cítím pod psa.
2. Opravdu se necítím ve své kůži.
3. Bolí to jako čert.
4. Můj bratr leží celý den jako Lazar.
5. Tahle holka je krev a mlíko.
6. Už je zase zdravý jako řípa.
7. Moje babička má dobrý kořínek.

Explanatory notes:

zdravý jako řípa (řepa) = *as fit as a fiddle*, má zdravý kořínek = *he is as sound as a bell*,
zabitý adj. = *killed*, čert m. = *devil, imp.*

CD 1/10

Dialog 1: Bolest břicha

- Lékař:** Pane Hlinko, ukažte mi přesně, kde vás to břicho bolí?
Pacient: Bolí to tady vpravo dole.
Lékař: Jak dlouho vás to bolí?
Pacient: Bolí to od včerejšího večera. Nejdřív jsem měl bolesti kolem žaludku a bylo mi nevolno a teď to bolí tady dole.
Lékař: Co jste předtím jedl? Něco neobvyklého?
Pacient: Ano, slavil jsem narozeniny a jedl jsem moc. Bylo mi pak špatně.
Lékař: Lehněte si na lehátko a podíváme se na to. Tak, nebojte se. Bolí to, když tady zatlačím?
Pacient: Ano, hodně.

Slavil jsem narozeniny...

CD 1/11

Dialog 2: Bolest ruky

- Lékařka:** Paní Veselá, kde přesně vás ta ruka bolí?
Pacientka: Tady kolem zápěstí.
Lékařka: Jak dlouho to bolí?
Pacientka: Asi týden.
Lékařka: Objevila se ta bolest náhle, nebo přicházela pomalu?
Pacientka: Minulý víkend jsem hodně pracovala na zahradě a pak to začalo bolet. Zhoršuje se to.
Lékařka: Je ta bolest horší v klidu, nebo při námaze?
Pacientka: Při námaze je to horší, беру si teď prášky proti bolesti.
Lékařka: Budí vás ta bolest v noci?
Pacientka: Ano, teď občas ano.

VOCABULARY

bolest <i>f.</i>	<i>pain, ache</i>	klid <i>m.</i>	<i>rest</i>
bolest hlavy	<i>headache</i>	náhle <i>adv.</i>	<i>suddenly</i>
bolest na hrudi	<i>chest pain</i>	námaha <i>f.</i>	<i>exertion, effort</i>
bolest ucha	<i>earache</i>	nejdřív(e) <i>adv.</i>	<i>first, primarily</i>
bolest v krku	<i>sore throat</i>	neobvyklý <i>adj.</i>	<i>unusual</i>
bolest zubu	<i>toothache</i>	porodní bolesti	<i>labour pains</i>
bolest žaludku	<i>stomach ache</i>	předcházet (-ím) <i>impf.</i>	<i>to precede</i>
bolestivý <i>adj.</i>	<i>painful</i>	přesně <i>adv.</i>	<i>exactly, accurately</i>
bolavý <i>adj.</i>	<i>sore, painful</i>	růstové bolesti	<i>growing pains</i>
bolavé místo <i>n.</i>	<i>tender spot</i>	zápěstí <i>n.</i>	<i>wrist</i>
bolestivý na dotek	<i>painful to the touch</i>	zatlačit (-ím) <i>pf.</i>	<i>to press, push</i>
kolem <i>prep.</i>	<i>around, round</i>		

Explanatory notes:

Speaking about pain the verb "přejít" = *to pass, go away* is used
e.g. *bolest přešla, brzy to přejde...*

Other adjectives describing *pain* are:

akutní/chronická	<i>acute/chronic</i>	píchavá, ostrá	<i>sharp</i>
křečovitá	<i>spasmodic, cramp-like</i>	povrchová/hluboká	<i>superficial/deep-seated</i>
lokalizovaná/ nelokalizovaná	<i>localised/difuse</i>	pronikavá	<i>piercing, shooting</i>
mírná/prudká	<i>mild/severe</i>	pulsující	<i>throbbing</i>
nesnesitelná	<i>unbearable</i>	řezavá	<i>cutting, sharp</i>
neustálá/přerušovaná	<i>constant/intermittent</i>	tupá	<i>dull</i>
		vytrvalá	<i>persistent</i>

Explanatory notes:

Other colloquial adjectives meaning "terrible pain" are:
hrozná, strašná = *agonizing, terrible*; *ukrutná* = *excruciating*; *šílená* = *maddening*;
příšerná = *terrible*

CD 1/12
USEFUL PHRASES

Co vás bolí?	Where have you got the pain?
Kde to bolí?	Where does it hurt?
Ukažte mi, kde přesně to bolí.	Show me exactly where you have the pain.
Jak dlouho to bolí?	How long have you had the pain?
Odkdy to bolí?	How long has it hurt?
Kdy bolest začala? (Kdy to začalo bolet?)	When did the pain start?
Co jste dělal před bolestí?	What did you do before the pain started?
Způsobuje tu bolest něco konkrétního?	Does anything special bring it on?
Zhoršuje něco tu bolest?	Does anything in particular make it worse?
Zmírňuje něco tu bolest (léky, cvičení, jídlo, teplo, odpočinek)?	Does anything relieve it (drug, exercise, food, heat, rest)?
Jaká je to bolest?	What kind of pain is it?
Můžete tu bolest popsat?	Can you describe the pain?
Začalo to náhle nebo pomalu?	Did the pain come on suddenly or slowly?
Budí vás bolest v noci?	Does it wake you up at night?
Šíří se ta bolest někam jinam?	Does the pain spread to other areas?
Kam bolest vystřeluje?	Where does the pain spread?
Berete nějaké léky proti bolesti (na bolest)?	Do you take any painkillers?
Pomohl vám nějaký lék proti bolesti?	Did any painkiller help you?
Jak dlouho bolest trvá?	How long has the pain lasted?
Kdy a po čem ta bolest přestala?	What stopped the pain and when did it happen?
Bolí mě hlava, zub, ucho, břicho...	I have a headache, toothache, earache, stomach ache...
Bolí mě celé tělo.	My whole body hurts.

EXERCISES

1 Fill in the doctor's questions:

1. _____? Bolí to asi tři dny.
2. _____? Bolí mě rameno.
3. _____? Bolí to tady v zádech.
4. _____? Je to taková pulsující bolest.
5. _____? V noci je to lepší, bolí to méně.

2 Choose the word which best completes each sentence:

- _____ to bolet vždy po jídle.
a. Čte b. Zapne c. Začne
- Když si vezmu prášky, _____ to bolet.
a. přestane b. pracuje c. prodá
- Začalo to _____ potom, co jsem celý den pracoval na zahradě.
a. bolet b. bolest c. bolesti
- Bolesti mě úplně _____, když jsem se vrátil z lázní.
a. psaly b. praly c. přešly
- V noci to tak strašně bolí, že vůbec _____ spát.
a. neplatím b. nemůžu c. nečtu

3 Match the first half of the sentence in the left-hand column with the second half of the sentence in the right-hand column:

- Ukažte mi, kde a. bolí méně.
- V teple to b. je to bolavé místo.
- Každá žena by chtěla c. dost bolestivé.
- Mám prudkou d. mít bezbolestný porod.
- Zranění je bohužel e. bolest v zádech.

4 Look at the nouns with prepositions. They can be substituted with a clause. Of course, you have to use the appropriate verb form:

PREPOSITION + NOUN	CLAUSE	ENGLISH EQUIVALENT
V klidu	Když jsem v klidu, ...	At rest
Při námaze	Když se namáhám, ...	On exertion
Při pohybu	Když se pohybuji, ...	When I move
Při cvičení	Když cvičím, ...	When I exercise
Při chůzi	Když chodím, ...	When I walk
Při jídle	Když jím, ...	When I eat
Při močení	Když močím, ...	When I pass water
Při bolesti	Když to bolí (když mám bolesti), ...	When I am in pain

PREPOSITION + NOUN	CLAUSE	ENGLISH EQUIVALENT
Při práci	Když pracuji, ...	When I work
Při dýchání	Když dýchám, ...	When I breathe
Při nádechu	Když se nadechuji, ...	When I breathe in
Při výdechu	Když vydechuji, ...	When I breathe out
Při spaní	Když spím, ...	When I sleep
Při sezení	Když sedím, ...	When I sit
Při odpočinku	Když odpočívám, ...	When I relax
Při mluvení	Když mluvím, ...	When I speak
Při sportu	Když sportuji, ...	When I do some sport
Při polykání	Když polykám, ...	When I swallow

Substitute these clauses with nouns:

Example:

Když sportuji, mám často křeče v pravém lýtku.

Při sportu mám často křeče v pravém lýtku.

1. **Když pracuji** na počítači, potřebuju přestávku.
2. **Když sedím**, bolí mě trochu záda.
3. **Když jím**, mám bolesti kolem žaludku.
4. **Když chodím**, musím se zastavit asi po deseti krocích.
5. **Když cvičím**, piju hodně tekutin.
6. **Když se pohybuji**, mám větší hlad, než **když odpočívám**.
7. **Když se nadechnu**, bolí mě na plicích.
8. **Když močím**, cítím pálivou a řezavou bolest.

5 Match the questions with suitable answers and translate them into English:

1. Kdy to začalo bolet?	a. Nejvíc mi pomohl pobyt v lázních.
2. Kdy to přestalo bolet?	b. Udělalo se mi špatně po jídle.
3. Po čem bolesti přešly?	c. Bolesti přešly po operaci.
4. Co vám nejvíc pomohlo?	d. Začalo to bolet, když jsem spadla ze schodů.
5. Po čem se vám ulevilo?	e. Přešlo to, když jsem se hodně napila vody.
6. Kdy se vám udělalo špatně?	f. Přestalo to bolet po rehabilitaci.
7. Kdy to přešlo?	g. Ulevilo se mi, když jsem si vzala léky.

6 Translate the joke:

„Slečno, zdravotní stav vašeho stýčka je velice vážný. Musíte být připravena na všechno,“
povídá doktor po návštěvě u starého muže.
„Na všechno ne, pane doktore. Já budu dědit jen půl domu.“

Explanatory notes:

dědit = to inherit; všechno pron. = everything, all; půl = half

CD 1/11

7 Listen to the dialogue and fill in the missing words:

Bolest ruky

Lékařka: Paní Veselá, kde přesně vás ta ruka bolí?

Pacientka: Tady kolem _____ 1 _____.

Lékařka: Jak dlouho to bolí?

Pacientka: Asi _____ 2 _____.

Lékařka: Objevila se ta bolest náhle, nebo přicházela pomalu?

Pacientka: Minulý víkend jsem hodně pracovala na zahradě a pak to _____ 3 _____
bolet. Zhoršuje se to.

Lékařka: Je ta bolest horší v klidu, nebo při námaze?

Pacientka: Při námaze je to horší, _____ 4 _____ si teď prášky proti bolesti.

Lékařka: _____ 5 _____ vás ta bolest v noci?

Pacientka: Ano, teď občas ano.

CD 1/13

Dialog 1: Říznutí

- Lékařka:** Pane Šmuclere, co jste dělal?
Pacient: Paní doktorko, vařil jsem oběd a řízl jsem se do prstu.
Lékařka: Posadte se a sundejte ten obvaz.
Pacientka: Au, hodně to bolí. Moje manželka na to dala nějakou dezinfekci.
Lékařka: Opatrně si lehněte tady na lehátko. Rána je dost hluboká, budu to muset zašít. Bude to trochu nepříjemné.
Pacient: Paní doktorko, mám strach. Nesnáším bolest.
Lékařka: Pane Šmuclere, nebojte se. Zhluboka dýchejte, za chvíli budeme hotovi. Kdy jste byl naposledy očkován proti tetanu?
Pacient: Před pěti lety. Au, asi omdlím.

CD 1/14

Dialog 2: Opaření

- Lékař:** Paní Horáčková, copak se děje?
Pacientka: Ale, pane doktore, vařila jsem si kávu a opařila jsem se.
Lékař: Co jste pak udělala?
Pacientka: Hned jsem si na to dala studenou vodu. Asi pět minut jsem to chladila.
Lékař: Měla jste to chladit déle, teď tam máte puchýře.

CD 1/15

Dialog 3: Pád

- Lékař:** Dobrý den, paní Šrámková, co se Markovi stalo?
Pacientova matka: Pane doktore, Marek skákal ze schodů a spadl na obličej. Nos mu strašně krvácí a mám strach, že ho má zlomený.
Lékař: Podíváme se na to. Kdy se to přesně stalo?
Pacientova matka: Asi před hodinou. Jakmile se trochu uklidnil, jeli jsme k vám taxíkem.
Lékař: Tak Marku, neboj se. Bude to trochu nepříjemné, podíváme se na tvůj nos. Chceš být hezký kluk s pěkným nosem, ne?

VOCABULARY

úraz m.	injury	ošetřit (-ím) zranění pf.	to dress the wound
- lehký adj.	- slight	otevřená zlomenina f.	open fracture
- vážný adj.	- serious	otok m.	swelling
- smrtelný adj.	- fatal	otrava f. krve	blood poisoning
- tragický adj.	- tragic	otřes m. mozku	concussion
- pracovní adj.	- work, on-the-job accident	pád m.	fall
bodná rána f.	stab wound	podat infuzi (-ám) pf.	to give sb. an infusion
bodnutí n., bodná rána f.	stabbing	poměrně adv.	rather
být očkován	to be vaccinated	popálená kůže f.	burnt skin
být v bezvědomí impf.	to be unconscious	popálit (-ím) si ruku pf.	to burn one's hand
dát (dám) nohu do sádry pf.	to put the leg in plaster	popálit (-ím) pf.	to burn
dezinfekce f.	disinfection	poraněná lebka f.	damaged skull
dezinfikovat (-uji/u) rány impf.	to disinfect the injuries	poraněná páteř f.	injured backbone
chladit (-ím) impf.	to cool, chill	pořezaná ruka f.	bruised hand
jakmile conj.	as soon as	poskytnout (-u) první pomoc pf.	to give sb. first aid
jizva f.	scar	poskytnout (-u) umělé dýchání pf.	to give sb. artificial respiration
krvácet (-ím) impf.	to bleed	praštit se (-ím) pf.	to bump oneself
lehátko n.	bed	provést (provedu) masáž srdce pf.	to massage the heart
modřina, pohmožděnina f.	bruise	přeražený (rozbitý) nos m.	broken nose
nalít (naliji/u) pf.	to pour	přinést (přinesu) nosítka pf. (vozík)	to bring the stretcher (wheel chair)
naražené koleno n.	bruised knee	puchýř m.	blister
naštípnutá kost f.	partially fractured bone	rána f.	wound
natažený sval m.	strained muscle	rána se hojí	the injury is healing
nesnášet (-ím) impf.	to hate	říznout se do prstu (říznu) pf.	to cut one's finger
obličej m.	face	říznutí n., řezná rána f.	cut
obvázat (obvážu) pf.	to bandage	sečná rána f.	slash
odřená kůže f.	chafed skin	sešít (sešiju) pf.	to suture, stitch
odřenina, oděrka f.	graze	spadnout (-u) pf.	to fall down
omdlít (-ím) pf.	to faint	steh m.	stitch
omrzlé končetiny	frost-bitten extremities	strach m.	fear
opařená ruka f.	scalded hand	sundat (-ám) pf.	to remove, take off
opařenina f.	scald	škrábnutí n, škrábanec m.	scratch
opařit (-ím) si ruku pf.	to scald one's hand		
opatrně adv.	carefully		
opařit se (ím) pf.	to scald o.s.		

uklidnit se (-im) <i>pf.</i>	<i>to calm down</i>	zachránit (-im) život <i>pf.</i>	<i>to save sb.'s life</i>
upadnout (-u) do bezvědomí <i>pf.</i>	<i>to lose consciousness</i>	záchranná služba <i>f.</i>	<i>emergency service</i>
uvolnit dýchací cesty <i>pf.</i>	<i>to loosen the respiratory tract</i>	zavolat (-ám) sanitku <i>pf.</i>	<i>to call the ambulance</i>
vymknutý kotník <i>m.</i>	<i>sprained ankle</i>	zlomená ruka, noha <i>f.</i>	<i>broken arm, leg</i>
vyndat (-ám) stehy <i>pf.</i>	<i>to take out stitches</i>	zlomené žebro <i>n.</i>	<i>broken rib</i>
vyražený zub <i>m.</i>	<i>knocked out tooth</i>	zlomený <i>adj.</i>	<i>broken</i>
		zranění <i>n.</i>	<i>injury</i>
		zraněný člověk <i>m.</i>	<i>injured person</i>

CD 1/16 USEFUL PHRASES

Co se vám stalo?	<i>What happened to you?</i>
Kdy se to stalo?	<i>When did it happen?</i>
Jak se to stalo?	<i>How did it happen?</i>

EXERCISES

1 Choose the best word to fill in the phrase:

- zlomit si _____
a. sval b. žaludek c. nohu
- poranit si _____
a. lebku b. tašku c. látku
- vymknout si _____
a. chodník b. kotník c. pot
- natáhnout si _____
a. kost b. kůži c. sval
- vyrazit si _____
a. zub b. sval c. kůži
- popálit si _____
a. kůži b. sval c. kost
- vykloubit si _____
a. stehno b. lýtko c. rameno

2 The doctor's questions have been mixed. Sort them out:

1. Lékař: Kdy to bolí nejvíc, ve dne, nebo v noci?
a. Pacient: Bolí to tady pod žebry.
2. Lékař: Berete nějaké léky?
b. Pacient: Bolí to asi už dva dny.
3. Lékař: Šíří se bolest někam?
c. Pacient: Bolí to hlavně v noci.
4. Lékař: Jak dlouho vás to bolí?
d. Pacient: Bolest se šíří až k rameni.
5. Lékař: Kde vás to bolí?
e. Pacient: Vzal jsem si léky proti bolesti, ale nepomohlo to.

3 Match these adjectives with suitable nouns:

1. zlomená	a. nos
2. opařená	b. kotník
3. vykloubené	c. kost
4. vymknutý	d. zub
5. vyražený	e. kůže
6. omrzlý	f. rameno

4 Match the Czech words with their English translations:

1. modřina, pohmožděnina	a. swelling
2. otok	b. bruise
3. jizva	c. cut
4. říznutí, řezná rána	d. scar
5. bodnutí, bodná rána	e. scald
6. opařenina	f. graze
7. odřeninina, oděrka	g. stabbing

CD 1/17

5 Listen to the case history and answer the questions:

- Proč je pacientka v nemocnici?
- Kolik je jí let?
- Co se jí stalo?
- Kde se stal úraz?
- Kdo jí pomohl?
- Jak se pacientka teď cítí?
- Má nějaké jiné potíže?

6 Read the text below and try to fill in suitable words. Choose from the following:
vyrazil, zvedal, praštil, řízl, odřel, natáhl, opařil, bolelo

Hezký víkend

Letos v lednu mě rodiče vzali na hory. První den byl dobrý, ale lyžování se mi moc nelíbilo. Druhý den jsem si ráno vařil čaj a _____ 1 _____ jsem si kůži na ruce. Odpoledne jsem šel lyžovat. Upadl jsem, _____ 2 _____ jsem si sval na lýtku a _____ 3 _____ jsem si nos. Večer jsem chtěl vařit večeři, krájel jsem chleba nožem a _____ 4 _____ jsem se do prstu. V noci jsem se v koupelně _____ 5 _____ do hlavy. Protože mě všechno _____ 6 _____ a navíc se mi _____ 7 _____ žaludek, musel jsem jet další den domů. Cestou na autobus jsem uklouzl, spadl a _____ 8 _____ jsem si dva zuby.

Explanatory notes:

hory *pl. f.* = mountains; lyžování *n.* = skiing; lyžovat (-uji/-u) = to ski; uklouznout (-u) *pf.* = to slip; krájet (-ím) = to cut, slice; praštit se (-ím) *pf.* = to strike, hit, bash; letos *adv.* = this year

CD 1/14

7 Listen to the dialogue and fill in the missing words:

Opaření

Lékař: Paní Horáčková, copak se _____ 1 _____?

Pacientka: Ale, pane doktore, vařila jsem si kávu a _____ 2 _____ jsem se.

Lékař: Co jste pak udělala?

Pacientka: Hned jsem si na to dala _____ 3 _____ vodu. Asi pět minut jsem to chladila.

Lékař: Měla jste to chladit déle, teď tam máte _____ 4 _____.